

วิจารณ์บทความ เรื่อง บทบาทของการเงินต่อ
ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย
โดย ผศ.ดร. วีระชาติ กิเลนทอง

ดอน นาครทรรพ
สมาคมนักวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2557
17 ตุลาคม 2557

บทความนี้ในหนึ่งประโยค

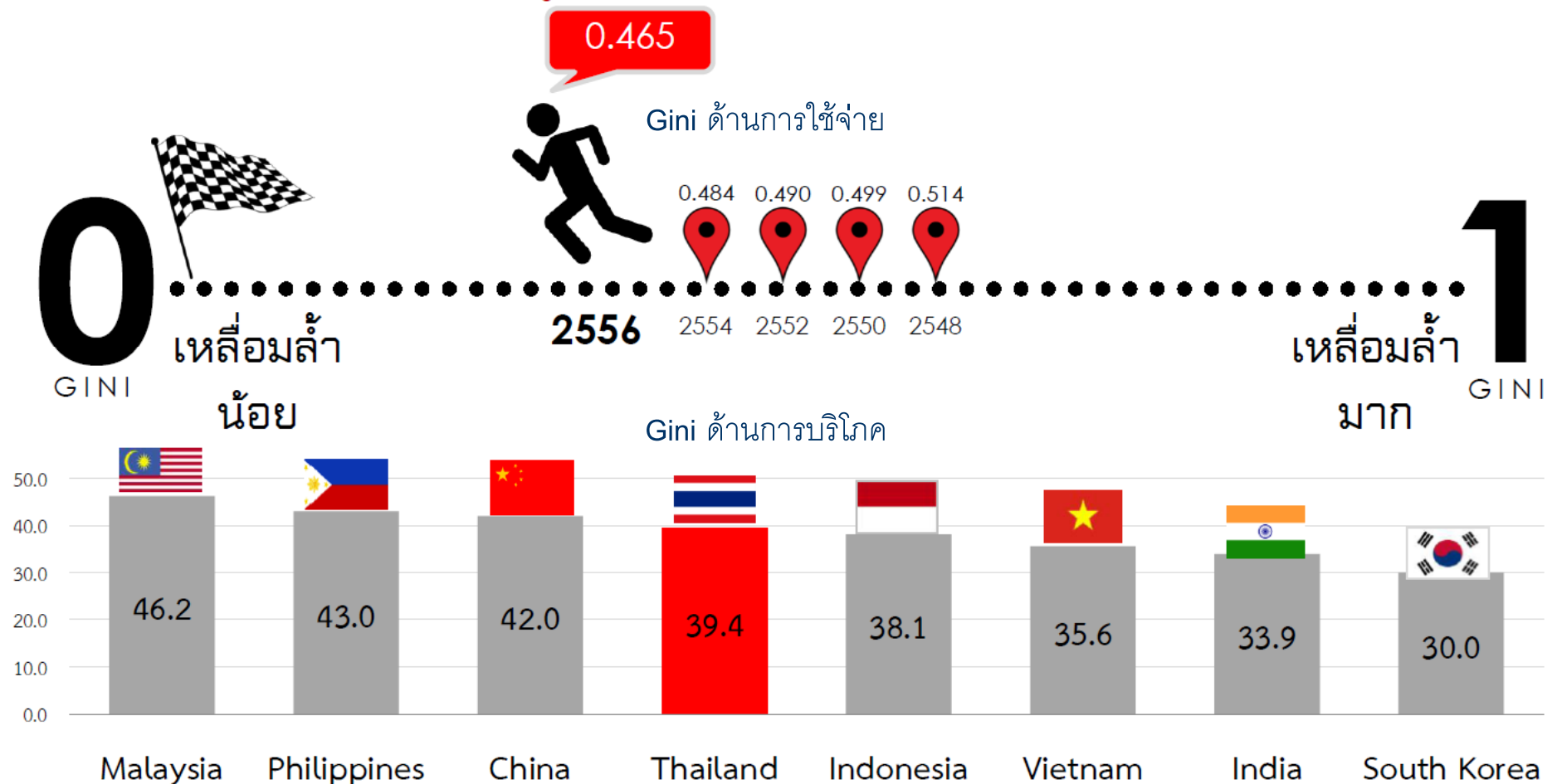
บทความนี้นำเสนอองค์ความรู้ล่าสุดเกี่ยวกับ
บทบาทของการเข้าถึงบริการทางการเงินกับความ
เหลื่อมล้ำในประเทศไทยที่ผ่านการวิเคราะห์และการ
สังเคราะห์อย่างเป็นระบบในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

Takeaways สำคัญของบทความ

1. ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่ ไม่ได้มีแนวโน้มปรับสูงขึ้นแต่อย่างใด
2. พัฒนาการของความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยระหว่างปี 2531-2556 สอดคล้องกับเส้นโค้งของคูสเน็ตส์ (Kuznets curve)
3. ผู้เขียนนำเสนอหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนว่าการเข้าถึงบริการทางการเงินมีส่วนในการช่วยลดความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของไทยในภาพรวมดีขึ้น **แต่ยังคงสูงอยู่**
เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. / World Development Indicator 2013, World Bank

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2557 ของ สศช. เรื่อง ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย: การศึกษาและตลาดแรงงานตอบโต้ภัยอย่างไร

เปรียบเทียบบทความนี้กับกอบศักดิ์ (2556)

- การวิเคราะห์ในส่วนต้นของบทความนี้ส่วนใหญ่เป็นการอัปเดตการวิเคราะห์ที่ปรากฏในกอบศักดิ์ (2556)
- ส่วนหลังของบทความเจาะลึกลงไปที่บทบาทของการเข้าถึงบริการทางการเงินต่อความเหลื่อมล้ำ ขณะที่กอบศักดิ์ (2556) จะให้มุมมองต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำที่กว้างกว่า

AGREE

- การเข้าถึงบริการทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ผ่านกลไกการจัดการความเสี่ยง และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบธุรกิจ (หน้า 16)
 - ที่ผู้วิจัยพบว่า การเข้าถึงบริการของ สง. ไม่ได้ช่วยบรรเทาปัญหา Financial constraints ของผู้ประกอบการ อาจจะเป็นเพราะ สง. ไทย เน้น Collateral-based lending มากกว่า Cash flow-based lending
- นโยบายดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดบิดเบือนการจัดสรรทรัพยากร ขณะที่นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเป็นนโยบายที่มีศักยภาพในการช่วยลดความเหลื่อมล้ำ (หน้า 36)

DISAGREE

- ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับนโยบายการตั้งธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) (หน้า 36)
- ผู้วิจารณ์เชื่อว่า ธกส. มีบทบาทสำคัญในการกระจายการเข้าถึงบริการทางการเงินไปสู่ภูมิภาคและช่วยลดความเหลื่อมล้ำของไทย
 - สอดคล้องกับงานศึกษาของ Kinnan and Townsend (2012) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ธกส. ช่วยให้ครัวเรือนเกษตรจัดการความเสี่ยงได้ดีกว่า ธพ. ซึ่งผู้เขียนเองอ้างถึงในหน้า 32

DOUBT

- ผู้วิจารณ์ไม่แน่ใจว่าข้อเสนอแนะให้ภาครัฐส่งเสริมการผสมผสานผลิตภัณฑ์เงินกู้และผลิตภัณฑ์ที่ช่วยจัดการความเสี่ยงเข้าด้วยกันจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้มากขึ้นขนาดไหน
 - Collateral-based lending ยังเป็น Rule of the game โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย (แก้โดย บสย.?)
 - นวัตกรรม Micro-insurance “ประกันภัย 200 สำหรับรายย่อย” ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร (ม.ค.-ก.ค. 57 ขายได้ 7.89 หมื่นกรมธรรม์ จากเป้าของ คปท. 1 ล้านกรมธรรม์ ภายในปี 57)

ที่สำคัญ การเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินเป็นเพียง ข้อย่อยของข้อแรกในนโยบาย 3 ประสานของกอบศักดิ์ (2556)

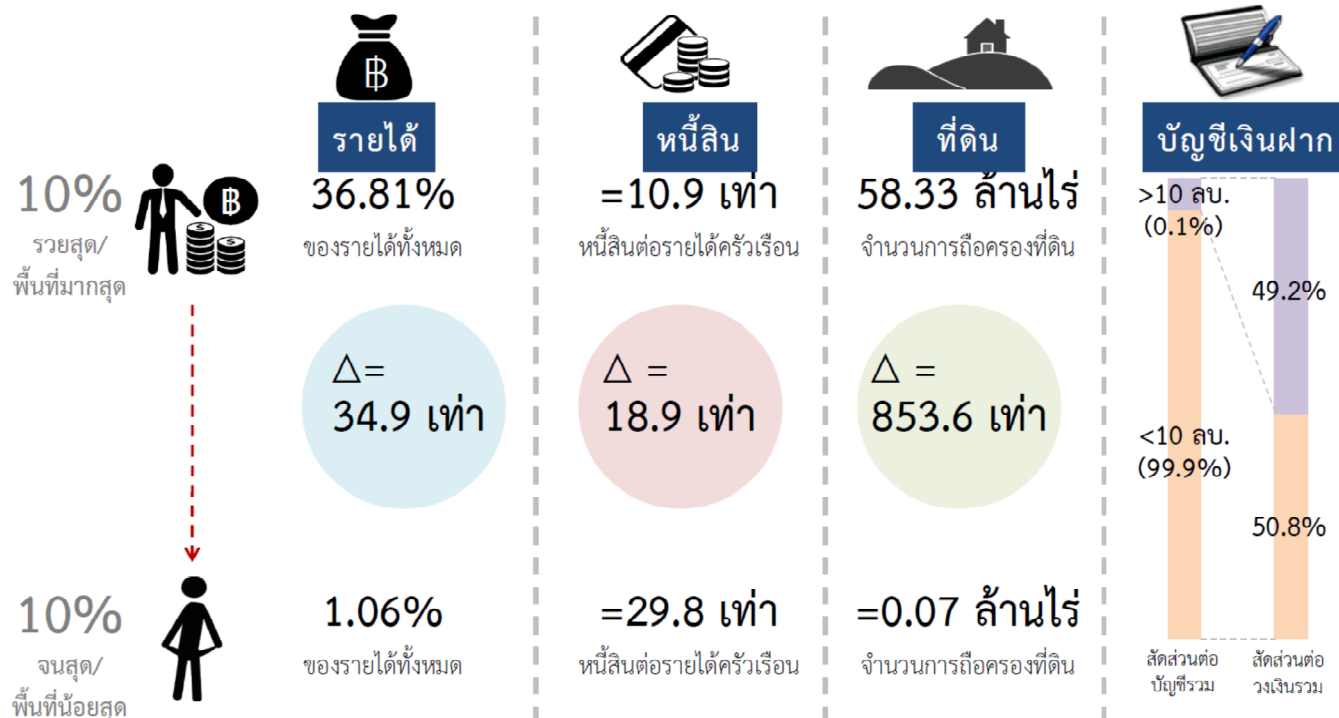
9

1. การเพิ่มโอกาสให้ครัวเรือนที่ฐานของปิรามิดรายได้
2. การดูแลคนที่ยอดของปิรามิดรายได้ไม่ให้จมจuckyโอกาสมากเกินไป
3. การสร้างระบบสวัสดิการพื้นฐานเท่าที่จำเป็น และช่วยเหลือครัวเรือนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี

มองต่างมุม (1)

- การที่ความเหลื่อมล้ำด้านการบริโภคของไทยต่ำกว่าความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ อย่างมีนัย ไม่น่าจะสะท้อนความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ แต่สะท้อนว่าครัวเรือนระดับล่างใช้การกู้ยืมในการยกระดับการบริโภค

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในมิติเศรษฐกิจ ยังคงแตกต่างกันมากระหว่างคนรวยและคนจน

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2557 ของ สสช. เรื่อง ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย: การศึกษาและตลาดแรงงานตอบโต้ภัยอย่างไร

มองต่างมุม (2)

- การเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านการกู้ยืมอาจดำเนินมาถึงจุดที่เป็นดาบสองคม
 - สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพีของไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับระดับการพัฒนาของประเทศ
- แนวทางที่ดีกว่า น่าจะเป็นการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านการออมของครัวเรือนรายได้ต่ำ ผ่านการยกระดับโครงการธนาคารหมู่บ้านและกองทุนสัจจะออมทรัพย์ รวมถึงการให้ความรู้ทางการเงิน (Financial literacy)

ขอบคุณครับ